

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, 7 sierpnia 2004 r.

36554

RPO-479964-X/04/MS

Pani
Dr Ewa Kulesza
Generalny Inspektor
Ochrony Danych Osobowych

Szanowna Pani Minister

Rzecznik Praw Obywatelskich otrzymuje sygnały dotyczące skutków braku ustawowych wymogów regulujących kwestię formy odmowy udostępnienia danych osobowych. Autorzy kierowanych do Rzecznika listów skarżą się na nieuzasadnione ograniczanie prawa dostępu do danych osobowych.

Zgodnie z art. 29 ust. 2 ustawy o ochronie danych osobowych, administrator danych może udostępnić te dane osobom i podmiotom, które nie są uprawnione do ich uzyskania na podstawie innych przepisów prawa, jeżeli w sposób wiarygodny uzasadnią one potrzebę ich posiadania, a ich udostępnienie nie naruszy praw i wolności osób, których dane te dotyczą. Przesłanki odmowy udostępnienia danych określone zostały w art. 30 ustawy o ochronie danych osobowych. Wspomniana ustawa nie zawiera jednak regulacji wskazujących na formę, w jakiej administrator winien odmówić wnioskodawcy udostępnienia danych osobowych.

W doktrynie zarysowały się rozbieżne poglądy dotyczące omawianego zagadnienia. W świetle opinii części doktryny formą, w której administrator może odmówić udostępnienia danych osobowych powinna być decyzja w rozumieniu przepisów prawa administracyjnego. W efekcie strona zainteresowana dysponowałaby możliwością złożenia odwołania od decyzji administratora do organu drugiej instancji. W świetle

regulacji art. 3 ust. 2 ustawy, zgodnie z którym funkcje administratora danych osobowych mogą pełnić także osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne pozbawione osobowości prawnej, pogląd ten wydaje się być jednak wątpliwym. Tak szerokie ujęcie kręgu podmiotów, które mogą wykonywać funkcje administratora danych uniemożliwia bowiem posługiwanie się formami określonymi w przepisach Kodeksu postępowania administracyjnego.

W literaturze obecny jest także pogląd, zgodnie z którym odmowa udostępnienia danych osobowych nie powinna mieć cech aktu administracyjnego, powinna natomiast zostać dokonana w formie pisemnej wraz z uzasadnieniem. Środek zaskarżenia stanowiłaby w tym przypadku skarga skierowana do właściwego organu w trybie określonym w art. 227 - 240 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Zgodnie z inną opinią, zbliżoną w pewnym stopniu do wspomnianego wyżej poglądu, odmowa udostępnienia danych osobowych, nie mająca charakteru decyzji administracyjnej, powinna przybrać formę pisemną z uzasadnieniem podstaw prawnych i faktycznych odmowy. Strona, która pomimo odmowy nadal byłaby zainteresowana uzyskaniem dostępu do danych osobowych, dysponowałaby prawem złożenia skargi do Generalnego Inspektora Danych Osobowych, który to organ - na mocy kompetencji przyznanych ustawą o ochronie danych osobowych - mógłby nakazać administratorowi udostępnienie danych. O możliwości skierowania skargi do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych administrator informowałby wnioskodawcę w treści odmowy.

Wspomnieć w tym miejscu należy także o poglądzie, zgodnie z którym odmowa udostępnienia danych osobowych podlegać może zaskarżeniu do sądu administracyjnego na podstawie art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1270). Zgodnie z tym przepisem, sądy administracyjne - w ramach kontroli działalności administracji publicznej - orzekają także w sprawach skarg na inne niż decyzje administracyjne i postanowienia wydane w postępowaniu administracyjnym akty lub czynności z zakresu administracji publicznej, dotyczące uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa.

Brak jednolitej regulacji omawianej kwestii prowadzić może do znacznych rozbieżności w praktykach stosowanych przez administratorów danych. Wydaje się być zatem niezbędne podjęcie odpowiednich środków zmierzających do określenia formy, w jakiej powinna być dokonywana odmowa udostępnienia danych. Właściwe jej określenie z pewnością przyczyni się do ograniczenia arbitralności rozstrzygnięć wydawanych przez administratorów, a tym samym zapewni skuteczną realizację prawa dostępu do danych osobowych.

Mając powyższe na uwadze będę zobowiązany za przedstawienie Pani stanowiska w zasygnalizowanej sprawie. Zainteresowany byłbym także uzyskaniem informacji dotyczących praktyki stosowanej przez Biuro Inspektora Ochrony Danych Osobowych w przedmiocie rozpatrywania skarg osób zainteresowanych uzyskaniem

dostępu do danych na negatywne rozstrzygnięcia wydawane przez administratorów tych danych.

Z wyrazami poważania

Z upoważnienia

Rzecznika Praw Obywatelskich

dr hab. Jerzy Świątkiewicz

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich